

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47

Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru ne-care publicare.

Prenumeratiune nouă

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul următoriu, al anului 1883, cu prețul cel mai moderat, care se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiunii postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Decembrie 1882, ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârșia cu espedirea foiei*).

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Atentatul din Valendorf.

(a) Din raportul dlui ministru reg. ung. despre starea învățămîntului popular din Ungaria în anul scol. 1880/1, considerat din unele puncte de vedere și în Nrul 142 dela 4/16 Decembrie al „Tel. Rom.”, va fi vădut cu inima sângerândă fie-care patriot de bun simț, că pe când pentru institutiunile de cultură intelectuală de caracter exclusiv maghiar, până și pentru teatrele naționale maghiare, se varsă cu sutele de mii din visteria statului: pe atunci numărul scoalelor populare române a scădut în periodul 1874—1880 dela 3057 la 2781, așa dară în 6 ani cu 276 de scoale sau cu 9%. Triumful, ce la această constatare transpiră printre șirele rapor-

tului ministerial se esplică din simpla tesă aritmetică că: după alte 9 periode de asemenea natură, adecă cam în a doua următoare generațiune, numărul scoalelor române în regatul Ungariei va fi = 0.

Scădēmîntul acesta deplorabil pentru noi Români și de sigur pentru ori-ce amic adevărat al culturii omenesci dl ministru îl esplică din împregiurarea că, „mulți învățatori confesionali Români, învățând limba statului, s'au dedicat altor cariere”.

Noi ne permitm a fi de altă părere, și pe basa datelor noastre oficiale statistice susținem — în ce privesce archidieceza ortodocsă română — că din acest motiv nu a încetat nici o școală confesională română.

Am perdut fără îndoială și noi scoale confesionale în acel period, și anume am perdut mai multe, de cât s'a înființat în tot acel restimp; cauza însă nu e desertarea învățătorilor dela scoalele „cari vegetează între referințe neregulate” — după cum dăce raportul ministerial —, ci e: desfrînarea șovinismului și sanaticul barbarism, ce acesta l comite față cu scoalele noastre confesionale; e terorismul, după cum se arată acela în atentatul din Valendorf.

Din corespondențele din Valendorf și din Sighișoara aduse în numărul 143 și 144 ai „Tel. Rom.” publicat cetitoriu a vădut că parochul gr. or. și învățatoriul din Valendorf s'a aruncat în temniță pentru susținerea scoalei confesionale române față cu școala de stat maghiară din aceeași comună. Pentru ca on. public să fie pe deplin orientat în cauză, și pentru de a preveni întortocăturilor machiavelistice, ce de sigur vor urma, ne permitem a analiza acel fapt din punct de vedere legistic, mai ales pentru de a linisci conștiința noastră națională în acea privință, că pe cât e posibil apărăm și susținem derep-

turile noastre prin luptă pe cale legală chiar și față cu forța brutală.

În comuna Valendorf se află 110 familii, dintre cari 80 sînt române gr. orientale, 30 maghiare elvetico-reformate. Numărul pruncilor obligați a frecuenta școala e: români 60, maghiari 18. La întrebarea: cărei confesiuni compete dreptul de a înființa în această comună o școală populară respunde §ul 45 al art. de lege XXXVIII din 1868, care prescrie ca în comune, unde pruncii de școală aparținători altor confesiuni nu sînt 30 la număr, aceștia, pe cât părinții lor nu vor îngriji pe altă cale de instruirea lor, să cerceteze școala confesională existentă în acea comună; ear părinții să contribue la spesele de susținere ale acelei școale în același mod și în aceeași măsură ca membrii confesiunii, cari susțin școala. Dacă dară legile țerei ar fi să se esecute în mod just și față cu confesiunile române datorința autorităților politice administrative ar fi fost de a constringe pe cei 18 prunci reformați a cerceta școala confesională gr. or., care de 42 de ani există în comună. Aceasta nu s'a făcut; și pentru ca să se poată el da legea s'a înființat pentru cei 18 prunci reformați școală pe spesele statului. Din corespondențele mai sus indicate nu se poate descifra caracterul acestei școale din punct de vedere al legii. Pentru că, deși după prescriptul § lui 80 al citatei legi, ministrul de instrucțiune publică poate înființa școală elementară de stat ori unde va afla de bine, atari școale sînt a să susțină exclusiv din averea statului (tisztán áltami költségen), și nu e legal, nici permis ca pentru atari școale să se ridice dela locuitorii comunei cele 5% după darea directă, ce le prescrie legea în §§. 35, 36 și 44. Față cu aceasta e fapt că dela locuitorii români din Valendorf se ridică acele procente pentru această școală. Școala maghiară din Valendorf nu poate fi nici așa numită școală

comunală subvenționată din visteria statului, pentru că spre înființarea unei atari școale se recere ca după prescriptul §. 43 al legii citate întreaga comună politică să se legitimeze că nu e în stare a înființa și susține școală corespunzătoare și să ceară prin autoritățile sale concernente ajutorul statului, despre ce românii din Valendorf nici că au visat.

Resultă din aceasta că școala așa numită de stat din Valendorf nu se poate cualifica din punct de vedere al legii: ear înființarea și existența ei se poate esplica numai așa, că dl ministru de instrucțiune publică ar fi aflat de lipsă că în mica și neimsemnata comună Valendorf pentru 18 prunci de școală să se înființeze școală de stat. Dacă e așa, atunci de sigur e vre'o mistificațiune la mijloc, pentru că nu ne este posibil a crede că tocmai Valendorful să fie un atare punct, la care după spiritul legii școlare din 1868 ar fi fost de lipsă ca prelângă școala confesională corespunzătoare legilor și trebuinței să se înființeze și una de stat.

După cum în sensul și după spiritul legii nu a fost îndreptățită înființarea de două școale într'o comună atât de mică, așa nu e posibilă existența ambelor. Una a trebuit să cadă. Soartea a ajuns pe cea confesională. Să vedem acum pe ce cale? Comitetul administrativ al comitatului a decretat că: școala confesională din Valendorf e școala clandestină și a poruncit solgăbirăului să o închidă. Acesta a îndeplinit porunca și fiind maghiar neofit, ca să nu apară patriot rîu, a mai judecat pe preotul și învățatoriul român și la temniță și amendă de numai câte 50 fl.

Ce e școala clandestină („Zugiskola“?) Legile școlare ale țerei nu cunosc această categorie de școale; ordinațiunea ministerială ddo 2 Septembrie 1876 definează în § 56 ptl. 2 școalele aceste în modul următoriu:

FOIȚA.

Baba Eva.

Motto: E ușor a dăce: bou breaz birlobreaz, dar e mai greu a birlobrezi birlobrezitura din o le birlobreazului.

Vorbă multă nu e bună, dar tăcerea îndelungată e mai rea.

Gura omului nu e făcută numai pentru a mânca și a vorbi, ci e făcută și pentru tăcere. A vedea multe și a le tăcea toate nu e lege naturală. Multe am vădut și audut și eu, și dintr-te toate vreau să vorbesc ceva și acum, sau mai bine dăș să le scriu aci.

No peană ruginită, scaldate în negreală, n'ai frică că te va inneca, — apoi trage brazdă pe locul acela, unde te poartă gândul meu.

Gândul meu?

Of, că în nimerit loc se mai află, — chiar la baba Eva. Baba Eva nu e femeea aceea, pe care Dumnezeu a creat'o din coasta lui Adam, ci e un chip caracteristic al femeilor de acum, cari au lăpădat rochia simplă și a

înlocuit'o cu tunica cea croită, dacă nu din 99, atunci de sigur mai mult ca din 100 de bucăți.

Părinții ei au fost țărani proști, dar putreși de bogăți, și apoi scii că banii... banii te fac domn. Baba Eva, cum îi dăce sătenii, sau doamna Puclișteanu, cum, o numesc orașenii, dacă acum nu posedă toate calitățile frumoasei Aphrodite, le a avut însă ca fată mare. Cine a avut norocirea a privi odată pe baba Eva ca fată mare, acela a fost gata. Noptile aceleia erau fără somn, gândul său nu lua altă cale, de cât la Eva. Nu dău, căci Eva era frumoasă și pe lângă aceasta, lucrul cel mai de căpetenie, avea bani mulți, zestre mare.

Mulți flăcăi din sat și-au bătut capul să-i câștige mâna, dar nici unul nu a isbutit. Eva a respins cererea tutnror, căci ea vrea să fie doamnă. Ei bine, să fie dar doamnă.

Norocul vine după om, numai omul să nu fugă de noroc. Eva fu norocoasă.

Toader Puclișteanu a venit acasă din soldăție, unde avuse înaltul rang de sergent. El avea scrisoare frumoasă

ca de tipariu, și îndată intră ca diurnist în o cancelarie din orașul P. din Bănat. Principalul său făcea dese excursiuni oficioase prin satele învecinate, luând cu sine chiar și pe Toader Puclișteanu. Odată nimeriră chiar în Satul Evei celei frumoase. Dnul Puclișteanu ținea în evidență nu numai lucrurile oficioase ale principalului său, ci ori unde mergea, făcea o revistă asupra fetelor de măritat. Avea drept la aceasta, căci era însurățel.

Din întemplantare ajunse chiar în casa părinților Evei. Cum o vădă, îndată-i plăcū. Apoi o vorbă ici, una colea, și Puclișteanu cu Eva deveniră păreche. Eva deveni doamnă, când apoi dimpreună cu mia de bănci și alte multe motocoase fu dusă la oraș, unde a fost introdusă în viața domnească. Toate datinile femeilor dela oraș și-le însuși D-na Eva, până chiar și vorba orașenilor, ba pe aceasta cale mersese așa departe, încât din gura babei Eva, dl Cihac, ar avè materie să scrie al treilea tom la dicționarul său.

Tot omul are obiceiul său. Și

apoi fiind și io om (cine poate nega asta?) am și io obiceiul meu. Dimineața, când mă scol, dacă timpul îmi concede, atunci mă duc la preumblare.

Într'o di oare care, după datina mea, plecai la preumblare, și încă în societatea bastonului meu. Cu mâna goală nu e bine să umble omul. Timpul recreator de dinineață era frumos, numai un nuor negru spre apus își arêta dinții. Mersei mai departe până afară de oraș, când deodată observai că nourașul a cuprins ceriul de jumătate, ear în cealaltă margine a orașului curgea ploaia, din care cauză o luai pe picior îndrept cătră casă, ca să nu mă scalde ploaia. Dar omul una gândesce și alta pătesce. Ploaia nu așteptă până voui ajunge eu acasă, ci se apropiă așa de mult de mine, încât câteva minute și m'ar fi atacat fără cruțare. Ce să fac? — cugetam. Umbrelă nu aveam, apoi cu bastonul nu eram în stare să mă apăr de ploaia, bunăoară cum făcuse marele cavalier Til Buhoglindă. Ultima mea scăpare fu hotărșirea mea de a intra în cea mai de aproape casă. Între casele cele scunde și cu ferestrele cât formatul

„Dacă inspectorul regiu de învățământ va afla vre un institut privat fără ca acesta să fie concesionat, va provoca pre proprietariul sau conducătorul aceluia, ca să satisfacă §§ 16—19 al legii scolare (adecă să arate dacă persoana privată, care a înființat acel institut, are diplomă de învățătoriu și dacă organizarea și planul de învățământ corespunde acelor din scoalele publice), ear dacă acesta nici după repetită provocare nu ar îndeplini aceasta, inspectorul regiu va arăta acele scoale ca scoale clandestine comitetului administrativ comitatens, care va tracta cu ele în sensul §. 1 pct. 4 al instrucțiunii sale“. Ear instrucțiunea aceasta dize:

„Comitetul administrativ comitatens va închide institutele înființate în contra legii sau chiar stricacioase, așa numitele scoale clandestine dacă nu i va succede ale transformate în scoale private ordinare, și va raporta despre aceasta ministrului de culte și instrucțiunii publice“. Legea scolară din 1868 însă prescrie în §. 22 ca în contra atâtor scoale private să se ordone investigațiune și după rezultatul acesteia să se dispună închiderea lor, și numai în casuri extraordinari se pute sista activitatea lor și înainte de închiderea investigațiunii.

Acesta e unicul cas, unde legea dă organelor administrative politice dreptul a decreta închiderea unui institut de învățământ adecă: o scoală privată neînscrisă autorităților și neconcesionată, a cărui conducătoriu nu e învățătoriu provădit cu diplomă și în care organizarea și planul de învățământ sânt contrarie celor prescrie în lege.

Să dizec acum că șovinistii din comitatul Târnavei mari ar fi fost întru atâta orbiți de naționalismul lor și amețiti de ura furioasă contra a tot ce e românesc, încât ar fi privit scoala confesională esistentă de 42 de ani de scoală privată, neconcesionată de guvern etc. și astfel s'a creșut de competenți și îndreptățiți a isbi întrinsa. După lege și atunci ar fi fost însă datorința lor a provoca „de repetite ori“ pre susținătorii aceleia să o străfoarme în scoală privată regulată și dacă nu s'ar fi satisfăcut acesteia, ar fi putut numai să o închidă, nu însă să judece pe preotul și învățătorul la temniță și amendă.

Dacă vom considera însă că scoala confesională gr. or. din Valendorf esistă de 42 de ani. și că e petrecută ca atare în toate registrele oficiale — până și ale comitatului — dovadă esecutarea pentru fondul de pensiune regnicolar, — nu vom esita nice un moment a declara sofisma despre scoala

clandestină de cea mai nătângă maliție și rabulistică, scornită numai pentru de a masca atentatul cel plănit în contra esistenței scoalei românesce. Legea scolară dln 1868 declară toate scoalele înființate și susținute de confesiuni de scoale publice (§. 11) le scoate, în ce privesce sistarea sau închiderea lor, cu totul de sub jurisdicțiunea autorităților comitatense, și dă însuși ministrului acest drept numai condiționat dela un șir întreg de acțiuni precedente. Eatăle aceste:

„Dacă inspectorul regiu de scoale constată oarecari defecte la vre o scoală confesională, are a atrage asupra acestora atențiunea scaunului scolar (— comitetului parochial) sau a antistiei bisericesce (— oficiului protopresbiteral) și fiind defectele însemnate declară că lacas de neîndreptare va fi necesitat a raporta prin comitetul administrativ com. ministrului“, (§. 67 al ordinațiunii ministeriale ddo 2. Sep. 1876.)

„Ear dacă vede că comuna bisericescă (parochia) nu delătură, fie din sărăcie fie din indolență, atari defecte esențiale ale scoalei ce lovesc în lege, atunci înainte de a raporta regimului notifică acele defecte supremei autorități eclesiastice (—consistoriului, ordinariatului) și o recercă a dispune îndreptarea acelor, având a declara espres că acea recercare nu e a se privi de admonițiune în sensul §-lui 15 al legii scolare“ (§ 72 al citatei ordinațiuni.)

Nu mai dacă nici după aceasta defectele esențiale nu s'ar îndrepta, pot urma în restimp decâte o jumătate de an cele trei admonițiuni prescrie în § 15 al legii, și au de a se face decătră ministrul la autoritatea supremă confesională (consistoriu.)

Acesta e modul și calea pe care se poate sista o scoală confesională; lung și greu pentru șovinistii, cari le ar înghiți toate într'o lingură de apă. Ca să poată aceasta, iau refugiu la sofisma, la acte de forță și arbitriu cum e cel din Valendorf, unde nice oficiul protopresbiteral și cu atâta mai puțin consistoriu, nu a fost nici barem incunosciat despre oare care defect, de care ar suferi acea scoală confesională, ear de cele trei admonițiuni în termeni de câte o jumătate de an, nu poate fi nici vorbă la acea scoală.

De n'am sci că scopul solgăbirăului a fost poate numai de a terorisa pre creștinii noștri, n'am putea cualifica judecarea la temniță a preotului și a învățătorului decăt de un act de barbarism, vătămătoriu de ori ce simț mai nobil omenesc. Parochul ca director local al scoalei confesionale și învățătorul și — au implinit datorința

lor oficială prin continuarea învățământului în anul curent scolar. Fapta aceasta a lor e un act oficial bisericesc și ca atare aparține jurisdicțiunii eclesiastice în ori ce stat de drept și mai ales acolo, unde autonomia bisericeii e garantată prin lege. Astfel și la noi, decumva legile nu se aduc numai pentru de a face paradă de liberalism în ochii lumii. Abaterile funcționarilor bisericesci în afaceri eclesiastice, sânt a se judeca de cătră forurile bisericesce.

În urma acesteia arogarea de jurisdicțiune disciplinară asupra funcționarilor bisericesci în sens juriatic nu e alta decăt un atentat de calibrul cel mai dur comis nu numai asupra persoanelor respective ci asupra întregii biserici gr. orientale.

Se pare însă că acest raționament nu încape în creerii șovinistilor depe Târnava mare. Dacă calcă ei în picioare legile statului și ordinațiunile propriei supreme autorități, ce le poate păsa de autonomia bisericeii noastre? Li a venit cheful de a batjocori pe un „popă“ și pe un „dascăl“ românesc și și-a facut acel chef, pentru că au sciut, că dacă faptul lor va miroși cât de puțin a maghiarisare de dragul autonomiei bisericeii noastre — nime nu le va avé grija.

Nu puteam lăsa neanunțat modul rabulistic în care dl solgăbirău a aplicat la casul de față § 16 al art. de lege Nr. 4 din 1879. Dovedese și această aplicare ura cea desfrănată până la setea de sânge a fanaticismului. Acest § al legii prescrie pedepsirea transgresiunilor în contra ordinațiunilor ministeriale; condiționează însă posibilitatea dela aceea, ca ordinațiunea ministrului să fie basată pe lege și să fie publicată în modul prescriș. În casul din cestiune nu poate esista pe basa legii o ordinațiune ministerială, care să decreteze *brevi-manu* închiderea scoalei confesionale: ear ce privesce publicarea însăși sentinței solgăbirăului ne spune că primariul a comunicat preotului și învățătorului numai cu prinsul unui ordin — a cui? — referitoriu la sistarea scoalei clandestine.

În timpul obscurului feudalism se întemplantau casuri, unde pe basa *aprobatorilor și compilatorilor* băgau solgăbirăii în temnițe pe fiii iobagilor cari învățau carte. Ear aceasta brutalitate în contra umanismului se justifică prin aceea, că domnilor le trebua sclavi, cari să le lucre pământul. Cu ce justifică astăzi șovinistii întemnițarea preoților și a învățătorilor români, apare din raportul indicat la începutul acestor șire în

care se constată că numărul scoalelor române în 6 ani ai dualismului a scășut cu 9%.

Revista politică.

Sibiu, în 15 Decemvra.

După o relațiune din Londra, scrie „N. fr. Pr.“ guvernul englez a adresat purilor în privința afacerii dunărene, nu o singură Notă, cidouă Înprima Notă, cabinetele sânt invitate a lua parte la conferență; ear' prin cea de a doua se aduce la cunoștința puterilor intențiunea guvernului englez de a propune că și România să fie admisă la conferență. În privința participării României la conferență, au început deja negocierile între cabinete și se pare că rezolvarea acestei cestiuni întimpină greutăți cam serioase. Se obiectează mai cu seamă că, dacă România va manține și în privința cestiunii prelungirii mandatului comisiunii internaționale dela Sulina același punct de vedere de *Non possumus*, pe care l-a observat în cestiunea comisiunii micste, toată lucrarea conferenței ar deveni ilusorie. De altă parte earăși s'a împrăsciat șgomotul că România este decisă a nu se supune la nici o otărire luată fără conlucrarea sa. De altmintreli, guvernul din Bucuresci a trimis în aceste din urmă zile, după cum ni se comunică, o nouă propunere pentru rezoluțiunea cestiunii comisiunii micste. Este prea adevărat că în cestiunile de amănunte se fac în această propunere toate concesiunile putincioase, dar întru ceea ce privesce admiterea ei în comisiunea micstă, Austria este pusă pe același picior cu celelalte puteri. Această propunere trebue să fie însă cu atât mai mult respinsă, cu cât toate cabinetele se consideră ca legate prin primirea propunerii Barrière și ori-ce concesiune față cu România nu se poate face de cât în temeiul acelei propuneri. În acest sens, de și urmează negocierile cu cabinetul se crede că ele vor conduce la un rezultat satisfăcător pentru toate părțile, ast-fel că în acest cas Conferența dela Londra nu va avé altă misiune decăt a trece în protocol arangiamentele dintre cabinete și a le sancționa. Se dize că Conferența va avé o durată pe cât se poate de scurtă și că va ține cel mult două sau trei ședințe spre a împedea de a se aduce fără veste la ordinea zilei și alte cestiuni.

De altă parte se telegrafează următoarele din Viena diarului „Nemzet“:

Aici nu esistă nici o îngrigire în privința admiterei României în conferența dela Londra a ambasadorilor.

bucavnei dascălului meu, era și o casă mai frumoasă, mai domnească, așa dizecând casă de oraș, unde mă învățeam și io mai adeseori. O luai la fugă într'acolo și îndată mă vedui în ușă.

Toc, toc, toc!

— Întră! răspuse o voce femeiască din lăuntru.

— Mniața (= bună dimineața) țisei.

— Țam (= mulțam) răspuse cu bucurie o femeie, care sta înaintea mea: Era baba Eva, cum îi dizeau sătenii, sau d-na Puclșteanu cum o numeau orașenii.

Numele „baba Eva“ il merita cu tot dreptul, căci consumase fără griji aerul acestei lumi aproape jumătate de veac.

Baba Eva în infinita ei bucurie, că mă vede în casa sa ca oaspe, nu scia cum să mă primească mai bine. Scaune după scaune puse înaintea mea să ocup loc, așa încât nu sciam unde să mă mai așez. În urma urmelor totuși mă aședai pe un scaun și când gândeam că șed mai boeresce, aud o pocnitură sub mine și scaunul meu se prefăcu în bucăți, însă spre bucu-

ria cinstitelor noastre feți nu s'a întemplant nici o nenorocire. căci padimentul era tare și pământul sub mine nu s'a rupt. În tot răul este și ceva bine.

După norocoasa decurgere a acestui incident hazliu începurăm conversațiunea noastră după calapodul folosit de noi și până acuma. Între noi o puteam face ușor și aceasta, căci eram om de casă la Dl Puclșteanu.

Dna Puclșteanu îmi spuse, că bătrânul s'a dus la poștă să predee necese goșporodente (= corespondente) la adresa unei nepoate, pe care o invită la balul ce se va ține în curând în acest oraș.

— Precum se vede, vor fi mulți la acest bal, țisei io.

— Da, va fi acolo un pudlic mare și hiligant.

— Ne vom petrece bine.

— Așa gândesc și io; sântem forberăituluite cu duelete după moda cea mai nouă, apoi aștept să-mi vie și mie goști. La aceste cuvinte încreșturile feței sale se mișcară din locul obicinuit și pe buzele sale se arată un suris tainic. Scii D-ta, că io am o nepoată de măritat, continuă

ea, apoi trebue să scii și aceea, că Dl Coșobea, derechetul (— învățător dirigințe) nostru vrea să se însoare.

— Pricep. Le doresc noroc bun. La aceste cuvinte ale mele baba Eva, altcum D na Puclșteanu, chiori ochiul stâng asupra mea, de îmi păru că mă fulgeră. Dar eu sărăcul de mine numai acum îmi adusei aminte că sum însurățel, însă înaintea babei Eva mă făcui că nici nu-mi aduc aminte de așa ceva.

— Sânt sigură, că D-ta nu te vei băscăși (supera) de noi, ci vei veni la bal, căci D-ta unde godie mergi ești copilul lui Dșeu iubit de toți...

— Și de toate, adăogai io cu în drăsneală.

— Așa dară vei veni la bal?

— Poate că voi veni, reflectai io, cu gândul că atunci cine scie în ce colț de lume mă voi afla.

Într'acestea sosi și dl Puclșteanu vărându-se că l'a udat ploaia neavând la sine umbrela. Baba Eva îi căută îndată umbrela sa cea veche poate din vremea lui Svatopluk. — După ploaia căpeneag

Conversațiunea noastră se în-

tinse preste toate întemplantările orașului și în sfârșit, vedând că ceriul și-a gătat munițiunea de gloanțe de apă pentru a le arunca pre planeta noastră, mă otărîi a mă depărta. Luându-mi diua bună dela „baba“ Eva și dela „moș“ Puclșteanu, scui un pucliment, cum dize baba Eva, sau un compliment cum dizec noi și mă depărtaii mulțamit de succesul ce am avut pentru a mă delecta în vorbele din lexiconul babei Eva.

* * *

Dar să nu remănem numai la atâta cu baba Eva.

Apa întoarce roata morii, roata întoarce fusul și fusul întoarce peatra morii. Bani născură ambițiunea babei Eva, prin ambițiune se făcui doamnă și prin domnie și formă prostia vorbeii. Da, a vorbi, căci prin luxul vestimentelor sale putea emula cu orice boeresasă, însă când începea o conversațiune, atunci se pute convinge fiecine, că vorba pe unde a eșit mai bine să fi tușit. Numai câteva vorbe de a le ei, arătaii bunilor cetitori, căci dacă le aș scrie toate, atunci va pufni lu-

le-am analizat mai sus, și care, precum am văzut nu au nici o relațiune, căci cu antocefalia bisericeii române, nici cu actul sântului mir. Să ne espicăm sincer și în cunoștință profundă a cestiunei pe tărîmul istoric, dogmatic și canonic.

În pidalion găsim un singur canon în care se vorbește despre actul sfințirii mirului, pronunțând a nu se face de presbiteri: „sevășirea mirului... să nu o facă presbiterul“ (S'nod. Cartag. c. 6.) Canonistul rus, arhimandritul Ioan, comentând acest canon dice: „Săvășirea mirului (*hrismatos poiysis*) în canonul acesta se înțelege cu deosebire misterioasa săvășire adevăată sfințirea mirului.

Temeiul pentru care se opresce presbiterului sfințirea mirului, este pus în canoanele bisericeii apostolice, unde botezul și cele-lalte taine se săvășiau de presbiteri; dar punerea mânilor asupra celor botezați, pentru a le comunica darurile sântului duch, aparține însuși apostolilor, și constituia un drept al lor deosebit, depre darul și autoritatea, comunicată lor de Isus Christos (Fapt. 8. 14—17). După apostoli aceiași punere a mânilor în misteriu s'a însușit episcopilor, prin succesiunea autorității lor dela apostoli.

Așa scriitorii bisericesci din veacurile primitive mărturisesc, că presbiterii, săvășind botezul, duceau pe cei botezați la episcopi, cari puneau pe ei mâinile și i declarau vrednici de sânta cuminecătură. (Va urma.)

Varietăți.

* (Asociațiunea românilor) pentru spriginirea învățăcelilor și sodalilor români meseriași va ținea adunarea sa generală Duminecă în 2/14 Ian. 1883 în Sala Gimnasiului român la 3 oare d. pr; la aceasta sunt invitați cu toată onoarea a lua parte toți membrii și nemembrii, ca români setoși de progres.

Agendele vor fi:

a) Raportul Comitetului; b) Raportul despre starea casei; c) Alegerea Comisiunii pentru înscrierea membrilor noi; d) Raportul Comisiunii despre revisiunea socotelor și despre rapoarte; e) Alegerea membrilor Comitetului g) Propunerile Comitetului pentru îmbunătățirea stărei Asociațiunii și ajungerea Scopului ei și h) Ficsarea bugetului pentru anul 1883.

Brașov 11/23 Dec. 1882.

B. Baiulescu, Dr. I. Bozoceanu,
președinte. secretar.

* (Apel). Este de obște cunoscut că copii români așezat, la meserii de Asociațiunea pentru spriginirea învățăcelilor și sodalilor meseriași români din Brașov, sunt cu foarte rari excepțiuni preste măsură seraci și lipsiți de ori ce sprijin material din partea părinților lor. Mijloacele bănesci ale Asociațiunii sunt atât de mărginite, încât ele nu-i permit nici decât a face din destul la toate neajunsurile, la cari sunt espuși acești năpăstuiți ai sortii. Unul din aceste neajunsuri și fără îndoială cel mai mare este lipsa ce duc de vestminte proprii pentru ai apera contra rigorilor asprului anu-timp, în care ne aflăm.

Comitetul subscris în convicțiunea că caritatea n'a încetat încă de a-și afla cel mai călduros locaș al său în pieptul neamului românesci îndrăsnesce a face și în anul acesta apel către toți românie de inime, să binevoească a veni în ajutorul acestui comitet cu generoasele lor ofrande fie în vestminte noi sau vechi, fie în bani!. Români! dați o parte numai din sfărâmiturile de pe mesele voastre, și multe lacrimi vor înceta de a mai curge!

Brașov în 23 Noemvre 1882.

Bartolomeu Baiulescu, Ioan Bozocean,
pres. secret.

Loterie.

Mercuri 26 Decemvre n. 1882.

Sibiu: 43 71 53 52 35

Bursa de Viena și Pesta

Din 23 Decemvre n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	118.45	118.25
Renta de aur ung. de 4%	85.30	85.—
Renta ung. de hârtie	84.35	84.40
Împrumutul drumurilor de fer ung.	132.30	133.25
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	88.75	88.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	109.—	109.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient ung.	93.—	93.25
Obligațiuni ung. de rescumpărărea pământului	97.75	98.—
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorșire	94.75	94.50
Obligațiuni urbariale temeșiane	97.50	97.50
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorșire	94.75	95.—
Obligațiuni urbariale transilvane	97.50	97.75
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	99.—	98.50
Obligațiuni ung. de rescumpărărea decimeii de vin	96.50	97.25
Sorși ungurești cu premii	113.25	113.75
Sorși de regularea Tisei	109.50	108.75
Datorie de stat austriacă în hârtie	75.95	75.70
Datorie de stat austr. în argint	76.70	76.50
Renta de aur austriacă	94.95	94.50
Sorși de stat dela 1860	129.50	129.—
Acțiuni de bancă austro-ung.	830.—	830.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	274.25	274.—
Acțiuni de credit austr.	285.20	284.40
London (pe polița de trei luni)	119.25	119.20
Scrișuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.—
Argint	—	—
Galbin	5.67	5.65
Napoleon	9.47	9.48
100 marce nemțesci	58.50	58.50

ad Nr. 450/1882 [319] 1—3

CONCURS.

De oare ce la concursul scris din ședința dela 14 Septemvre a. c. nu s'a prezentat nici o cerere, se escrie în conformitate cu concursul comitetului din ședința sa de ađi de nou concurs pentru 2 stipendii à 80 fl., pe an menite pentru tineri români, ce ar urma cursul regulat la institutul agronomic reg. ung. din Kolos-Monostor.

Persoanele ce doresc a folosi vreunul din aceste stipendii să subștearnă cererile lor de dreptul la subscrisul comitet al asociațiunii în Sibiu, cel mult până la 31 Ianuarie st. n. 1883. Cereri intrate mai târziu nu se vor lua în considerare. Ele au să fie însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez în original sau în copie vidimată.

2. Atestat scolastic, care să dovedească calificațiunea recerută pentru a pute fi primit în amintitul institut sau dacă concurentul este elev

al institulu acestuia, atestat de frecuentare de pe anul curent, dela direcțiunea institutului eventual și atestat de pe semestrul ultim al anului precedent Pentru dovedirea celor de sub p. 2 al ./ va fi consult a se aclude la suplică un program al institutului sau adevierea directorului despre calificațiunea ce se cere pentru primire.

3. Atestat de săracie sau la întâmplare, de stare orfană, dat dela primăria comunei, subscris de parochul locului și vidimat de oficiul politic (pretura.)

4. Declarațiunea hotărâtă că nu are alt stipendiu.

Din ședința comitetului asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la Sibiu în 11 Noemvre st. n. 1882.

Iacob Bologa m. p.,
vpres.

Dr. D. P. Barcianu m. p.,
secretar al II-lea.

Nr. 925—1882 [323] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea următoarelor posturi învățătooresci, și adevă:

1. Învățătoresă la scoala de fete în Vaidare cea cu salariu anual de 240 fl. v. a. din fondul scolastic apoi cuartir și lemne de foc.

2. Învățătoriu de calasa I-a la scoala din Voila cu salariu anual de 180 fl. v. a. apoi cuartir și lemne de foc dela comunitate.

Competenții săși subștearnă petițiunile provădute cu diplome de calificațiune și alte documente necesare până la 24 Ianuarie 1883 la:

„Comitetul administrativ al fondului scolastic al foștilor granitieri din regimantul I român la Sibiu.“

Nr. 450/1882 [322] 1—3

CONCURS.

Cu încuviințarea Venerabilului consistoriu archidieceșan din 28 Oct. a. d. Nr. 3347. B. se publică prin aceasta al doilea concurs pentru ocuparea postului de paroch în parochia de cl. III Stenea, ppresbiteratul Sibiului, cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sânt.

1. Dela fie care familie câte două zile de lucru;

2. Dela fiecare familie una ferdelă (măsură veche) cucuruz sfărmit.

3. Folosirea cimiteriului.

4. Venitele stolari.

5. Lemne de foc câte are lipsă din pădurea comunală.

Doritorii de a ocupa acest post au ași asterne petițiunile lor instruite în sensul prescrișelor Stat. Org. la oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiului.

Sibiu, 15 Dec. 1882.

În conșelegere cu comitetul parochial.
Oficiul ppresbiteral gr. or. al tractului Sibiului.

Nr. 447/1882. [320] 1—3

EDICT.

Ioan Gurian de religiunea gr. or. din Mohu, comitatul Sibiului, carele aproape de patru ani a părăsit cu necredință pe legiuita sa soție Eva n. Nicolae Dafin, tot de acolo, fără a să sci ubicațiunea lui, se citează prin aceasta, ca în termin de trei luni dela publicarea acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului scaun ppresbiteral ca for matrimonial de I. instanță, căci la din eontră și în absența lui se va decide procesul intentat asupra-i de cătră soția sa.

Sibiu, 24 Nov. 1882.

Scaunul ppresbiteral gr. or. al tractului Sibiului, ca for matrimonial de I. instanță.

Nr. 415/1882. [321] 1—3

EDICT.

Nicolae Popovicu, de religiunea greco-orientală din Ruși, comitatul Sibiului, carele de peste trei ani a părăsit cu necredință pe legiuita lui muere Maria n. Șerban, tot de acolo, fără a să sci ubicațiunea lui, se citează prin aceasta, ca în termin de trei luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră și în absența lui se va decide procesul intentat contră-i de cătră soția sa.

Sibiu, 5 Noemvre 1882.

Scaunul ppresbiteral gr. or. al tractului Sibiului, ca for matrimonial de I. instanță.

Petru Tisu,

mi permit și în această cale de a aduce la cunoștința onorabilului public, că mi-am deschis

cancelaria mea advocațională

pe lângă tribunalul regiu din

[319] 2—3

Panciova.

LOTERIA ESPOZIȚIUNEI TRIESTINE.

1000 nimeritori
în preț de
fl. 213.550

Una soarte 50 cruceri

1000 nimeritori
în preț de
fl. 213.550

1 nimeritor principal: bani gata 50.000 floreni sau 8.800 galbini.

2 nimeritori principali: bani gata 20.000 floreni sau 3.500 galbini.

3 nimeritori principali: bani gata 10.000 floreni sau 1.750 galbini.

4 nimeritori principali: Colet și cercei cu brilante, preț 10.000 floreni

Patru nimeritori: Scule de aur cu brilante și mărgelile în preț de câte 5000 fl.

Cinci nimeritori: Scule diverse în preț de câte 3000 fl.

987 nimeritori în preț de câte 1000, 500, 300, 200, 100, 50 și 25 floreni.

Tragerea în 5 Ianuarie 1883.

Prețul sorșilor 50 cruceri

Comande pe lângă accluderea de 15 cr. pentru spese de postă sânt a se adresa

TRIEST, P. Grande N. 2. **Despărțământul loteriei Esposițiunei Triestine** TRIEST, P. Grande N. 2.

Pentru primirea traficului de sorși a se adresa numai decât la adresa de mai sus.

Sorti se află în Sibiu la institutul „ALBINA“.

[315] 3—4